

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

УРОК 1

ЦІКАВИЙ СВІТ НАВКОЛО ТЕБЕ

Дата _____

Клас _____

Додатковий
матеріал до уроку

Мета уроку. Вчити дітей орієнтуватися в книжці, сприймати художні образи природи, виявляти своє ставлення до прочитаного; удосконалювати читацькі навички; розвивати зв'язне мовлення, уяву учнів; виховувати почуття прекрасного.

Обладнання. Збірка В.Сухомлинського «Полум'яна квітка», Б.Вовка «Квіти», куб, малюнки квіток, схема «полум'яної квітки».

(Попередня робота: підготувати загадки про квіти, легенди про квіти.)

I. Організація класу.

II. Актуалізація опорних знань.

— Вправи на удосконалення навичок читання.

а) Читання анаграм. (Діти читають хором анаграми на картках.)

- я н т р о д а (троянда);
- б а к у б а л ь (кульбаба);
- ц и с н а р (нарцис);
- ш о к в о л а (волошка);
- к а л ф і (фіалка);
- к а м (мак).

б) Гра «Розшифруй».

— Прочитайте вірш, відновіть пропущені букви. Які звуки позначають ці літери? Спробуйте визначити, про що піде мова на уроці.

Як б...г...т... р...зн...б...рвн...х кв...т...в з...цв...т... н... н...ш...й з...мл...!

...х т...к л...бл...ть вс... л...д... н... св...т... ... д...р... сл..., ... д...т... м...л... .

III. Повідомлення теми і мети уроку.

— Сьогодні ми з вами помандруємо чарівним царством Флори, богині рослин. Квіти також є жителями цього царства. Вони ніжні і прекрасні, запашні і тендітні, прикрашають наше життя, милують око, приносять користь.

IV. Сприймання та засвоєння теми уроку.

1. Розумова розминка.

— У кого з вас є вдома квітник?

— Які квіти ростуть у ньому?

— А чи знаєте ви, що квіти насправді чарівні? Вони, як і ми, вранці вмиваються, гріються на сонечку, розмовляють між собою, сміються. Ось я зараз прочитаю вам розмову квіточок. А ви мені в цьому допоможете. Я буду показувати малюнок квітки, а ви називатимете її.

Про дівчинку і квіти

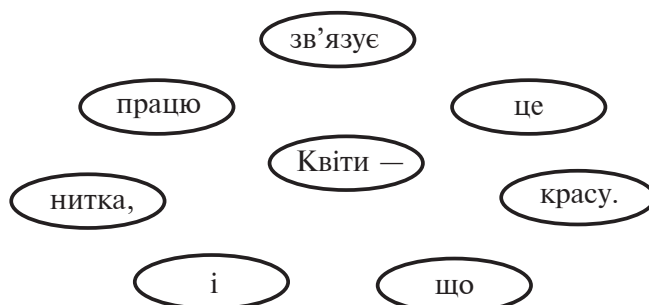
— Хто це в нашому садку
у барвистому вінку? —
обізвалася... (гвоздика).

— Може, це Звірятко Дике?
— Може, це Співуча Пташка? —
обізвалася... (ромашка).
— Може, це Перлиста Рибка? —
обізвалася... (маргаритка).
— Може, це нам Зірка впала? —
обізвалася... (купава).
— Може, це завітла Квітка? —
обізвалася... (нагідка).
— Ой, так-так! — додала... (рожа), —
бо вона на мене схожа!
обізвалася... (жоржина):
— Ні, це Дівчина — людина.

І.Калинець

2. Ознайомлення з книжкою В.Сухомлинського «Полум'яна квітка».

- Поміркуйте, скільки творів в цій книжці. Чому ви так думаєте?
- Як називається книжка? Чи записане прізвище автора на обкладинці?
- Як дізнатися, про що йдеться в цій книжці?
- Прочитайте, що сказав В. Сухомлинський про квіти:

(Квіти — це нитка, що зв'язує працю і красу.)

— Як ви розумієте цей вислів?

3. Самостійна робота з книгою Б.Вовка «Квіти».

— Діти, розгляньте книжечку, яку ви щойно отримали. Визначте, про що вона. Прочитайте заголовки оповідань. А оповідання, заголовок якого написаний на дошці, прочитайте від початку до кінця.

4. Читання про себе твору, вказаного вчителем (Б.Вовк. Чиї квіти найгарніші?).

5. Вияв і оцінка якості самостійного читання-розгляду книги.

а) Технологія «Кубування».

— За допомогою плану на кубі дайте характеристику твору, який ви прочитали. (Назва твору, — автор, — тема твору, — ідея твору — жанр — нові слова.)

б) Робота в групах. Гра «Продовж речення».

Учні об'єднуються у три групи. Кожна група отримує конверт із завданням. У конверті картки з назвами квітів та порами року. Діти складають картки на три купки за такими групами: весняні квіти, літні квіти, осінні квіти.

При перевірці завдання діти читають назви груп квітів і аргументують свій вибір. Потім з цими словами складають речення.

- Про що сперечалися пори року? Чим хвалились весна, літо?
- В яку пору року можна милуватись вересом, цикорієм, кульбабою?
- Що було сказано зимі?
- Назви квітів кожної пори року запишемо на дошці.
- До якої пори року відноситься та чи інша квітка?

6. Легенди про квіти.

1. Квітка сон-трава.

У народі кажуть, що коли покласти квітку сон-трави на ніч під подушку, то присниться твоє майбутнє, тобто все те, що з тобою трапиться в подальшому житті.

2. Квітка незабудка.

Колись Господь створив світ і дав імена всім творінням, та випадково забув назвати одну маленьку квіточку, яка росла на березі струмка. Тоді ця квітка підійшла до трону Всевишнього й попросила і її не забути, дати ім'я. На це Господь відповів: «Тебе я не забуду, не забудь і ти Мене. Ім'я твоє віднині «незабудка».

V. Рекомендації-завдання до самостійної роботи з книжкою.

Намалювати малюнок найулюбленішої квітки; взяти участь в організації виставки книжок на тему «Рідний край».

УРОК 2

БІБЛІОТЕЧНИЙ УРОК. ІЗ ЧОГО СКЛАДАЄТЬСЯ КНИЖКА

Дата _____

Клас _____

Додатковий
матеріал до уроку

Мета уроку. Ознайомити учнів із структурними елементами книги та їхнім призначенням; виховувати потребу в читанні, любов до книжки, культуру читання, бережливе ставлення до книжки; розвивати мислення; вчити доводити свою думку.

Обладнання. Книги, плакат «Пам'ятка читача», опорна схема «Будова книги».

I. Актуалізація опорних знань.

На дошці записані прислів'я:

Книга — це ключ до знань.

Книга — твій друг, без неї, як без рук.

— Як ви розумієте зміст цих прислів'їв?

Давайте запам'ятаємо їх. Тепер у вашій «скарбниці знань» стало на два прислів'я більше.

II. Повідомлення завдань уроку та мотивація навчання.

— Про що ми сьогодні будемо говорити? (*Про книжки.*)

— Для чого людям книжки? (*Щоб їх читати.*)

— Для чого нам читати книги? На дошці малюю знак питання, а в кінці уроку ви дасте відповідь на це запитання.

III. Робота з виставкою книг.

— Перед вами виставка книг. Чи можете ви розповісти про нову книгу, не читаючи її? Сьогодні на уроці ви навчитесь, взявши до рук нову книгу, визначати їх характер, дізнаватися, для кого вона призначена.

1. Розповідь учителя.

— Культура читання передбачає вміння швидко знаходити потрібні книжки. Для цього необхідні основи бібліографічних знань, інформаційної та довідково-бібліографічної роботи. Кожна книжка є результатом копіткої роботи авторів, редакторів, художників, працівників видавництва і друкарень.

Роботу з книгою необхідно розпочати із ознайомлення з нею. Ознайомлення починається з титульного листа. Це слово походить від латинського «titulus» — напис. На ньому зазначається автор, назва, черговість видання, місце і рік видання. Усе, що можна дізнатися про книжку, не читаючи її, належить до довідкового апарату:

- ✓ титульний аркуш;
- ✓ зміст;
- ✓ для якого віку рекомендована;
- ✓ передмова;
- ✓ післямова;
- ✓ анотація;
- ✓ ілюстрації або фотографії.

(Розгляд схеми-опори «Будова книги».)

— Охарактеризувати книгу може видавнича анотація, яка стисло розкриває зміст книги, її ідейно-наукову цінність та на якого читача розрахована книга. Кожна частина має свою внутрішню структуру. В ній може міститися вступ, передмова та післямова, частини, розділи; наприкінці або на початку книги подано зміст — це перелік заголовків із зазначенням сторінок. Ілюстрації та фотографії, вміщені в книзі, несуть вагоме інформаційне значення і стисло знайомлять читача із змістом книжки.

2. Практична робота.

а) — Давайте повторимо правила користування книгою (*учні користуються «Пам'яткою читача»*).

Пам'ятка читача

(*на підготовчому етапі*)

1. Перш, ніж книгу до рук брати,
їх треба часто вимивати.
2. Книгу не перегинай,
сторінок не розсипай.
В книжку ручки не клади —
їй життя на довше збережи.
Сторінок не загинай,
закладки виготовляй.
3. Хочеш за обід сідати —
залиш книгу відпочивати.
4. Щоб книзі життя зберегти,
“одяг” ти їй добери.

б) Робота в групах.

Кожна група бере з виставки книгу, розглядає її довідковий апарат (*за допомогою схеми-опори*).

— Що ви дізналися про книгу?

(*Представники груп відповідають.*)

IV. Закріплення та осмислення знань учнів.

1. — Яка книга вас зацікавила і ви хотіли б її прочитати?

— Для чого треба читати книги?

(*Діти відповідають, а вчитель записує відповіді на дошці навколо знака питання.*)

2. Розповідь про улюблену книжку.

— Дуже важливо вміти говорити так, щоб співрозмовник слухав тебе уважно і все зрозумів.

3. Робота в парах.

— За 2 хвилини ви повинні розказати своєму співрозмовнику про свою улюблену книгу так, щоб він захотів її прочитати.

— Що ви запам'ятали із розповіді товариша?

4. Бібліотечна хвилинка.

а) — Коли ви прочитаєте всі книги, які є у вас вдома, що ви будете читати? Де візьмете нові книги? (*В бібліотеці.*)

б) Розповідь бібліотекаря про формуляри, каталоги.

в) Відзначення дітей, які часто відвідують бібліотеку, є активними читачами.

